

*Έχει ανάγκη από ένοχους άντρες. Κι έτσι, βρήκε
άντρες που είναι ένοχοι.
Αν και, ίσως, όχι ένοχοι όπως κρίθηκαν.*

Χίλαρι Μαντέλ, Γεράκια

ΚΕΪΤ

2 Δεκεμβρίου 2016

Η ΠΕΡΟΥΚΑ ΜΟΥ είναι απλωμένη επάνω στο γραφείο μου, στο σημείο όπου την πέταξα. Σαν μέδουσα που την ξέβρασε η θάλασσα στην ακτή. Έξω από τη δικαστική αίθουσα είμαι απρόσεκτη με αυτό το σημαντικό εξάρτημα της περιβολής μου και του δείχνω το αντίθετο απ' ό,τι απαιτεί: σεβασμό. Χειροποίητη από τρίχες αλόγου και με αξία που αγγίζει τις εξακόσιες στερλίνες, θέλω να παλιώσει, να συσσωρεύσει την αξιοπρέπεια που κάποιες φορές φοβάμαι ότι δεν έχω εγώ. Να κιτρινίσουν οι ρίζες από τον ιδρώτα τόσων χρόνων, να χαλαρώσουν οι σφιχτές κρεμ μπουκλες ή να γκριζάρουν από τη σκόνη. Πάνε δεκαεννιά χρόνια από τότε που με κάλεσαν στον δικηγορικό σύλλογο, και η περούκα μου είναι ακόμα σαν πρωτόβγαλτο ευσυνειδητο κοριτσάκι –όχι δικηγόρος που έχει κληρονομήσει το επάγγελμα από τον πατέρα της– ή, μάλλον, πιο συχνά από τον πατέρα *του*. Τέτοια περούκα θέλω: θαμπή από την πατίνα της παράδοσης, των προνομίων και της προχωρημένης ηλικίας.

Βγάζω τα παπούτσια μου κλοτσώντας τα: μαύρες γόβες από λουστρίνι με χρυσή τρέσα μπροστά, παπούτσια για ένα φώνιο του χλιδάτου ξενοδοχείου Ρίτζενσι ή για τον Κλητήρα της Μελανής Ράβδου* της Βουλής των Λόρδων ή για μια δικηγόρο που ικανοποιείται με την ιστορία, τον παραλογισμό και την απόλυτη γελοιότητα του όλου πράγματος. Τα ακριβά παπούτσια είναι σημαντικά. Είτε κουβεντιάζουμε με συναδέλφους ή πελάτες είτε με συνοδούς και αστυνομικούς, όλοι μας κάθε τόσο χαμηλώνουμε τα μάτια για να μη δείξουμε επιθετικοί. Όποιος κοιτάζει τα παπούτσια μου βλέπει μια γυναίκα που κατανοεί αυτή την ιδιοτροπία της ανθρωπίνης ψυχολογίας και παίρνει τον εαυτό της στα σοβαρά. Μια γυναίκα η οποία ντύνεται με την πεποίθηση ότι θα βγει νικήτρια.

Βλέπετε, μου αρέσει να προσέχω τις λεπτομέρειες. Να κάνω τα πράγματα σωστά. Οι γυναίκες δικηγόροι μπορούν να φορέσουν ένα μικρό κολάρο: μια λωρίδα από βαμβακερό ύφασμα και δαντέλα που λειτουργεί ως μπούστο –ένας ψεύτικος γιακάς που απλώς τυλίγει τον λαιμό– και κοστίζει γύρω στις τριάντα στερλίνες. Ή μπορούν να φορούν ό,τι κι εγώ: ένα λευκό χιτώνιο δίχως κολάρο, αλλά με έναν γιακά κουμπωμένο με σουστες μπροστά και πίσω. Μανικετόκουμπα. Μαύρο μάλλινο σακάκι και φούστα ή παντελόνι. Και –ανάλογα με τις επιτυχίες και την αρχαιότητά τους– μια τήβεννο από μαλλί ή μαλλί και μετάξι.

Δεν τα φοράω όλα αυτά τώρα. Έχω αφήσει μέρος της

---

* Ο Κλητήρας της Μελανής Ράβδου είναι ο υπεύθυνος ασφαλείας για λογαριασμό της Βουλής των Λόρδων, και ο Αρχιφύλακας Ασφαλείας είναι το αντίστοιχό του για τη Βουλή των Κοινοτήτων. (Σ.τ.Μ.)

αμφιέσής μου στα αποδυτήρια του Μπέλι.* Έβγαλα την τήβεννο. Ξεκούμπωσα τον γιακά και τα μανικετόκουμπα. Έβγαλα το λαστιχάκι από τα μέτριου μήκους ξανθά μαλλιά μου –δεμένα σε αλογοουρά στο δικαστήριο– και τα ανακάτεψα λίγο.

Είμαι πιο θηλυκή χωρίς αυτή την αμφιέσή μου. Όταν φοράω την περούκα μου και τα γυαλιά με τον χοντρό σκελετό, ξέρω ότι δείχνω άφυλη. Οπωσδήποτε, όχι γοητευτική – αν και ίσως είναι ευδιάκριτα τα ζυγωματικά μου: δύο κοφτερές λεπίδες που έκαναν την εμφάνισή τους στα είκοσί μου και με την πάροδο του χρόνου έχουν γίνει πιο σκληρά και πιο αιχμηρά, όπως έχω γίνει κι εγώ πιο σκληρή και αιχμηρή.

Δίχως την περούκα είμαι πιο πολύ ο εαυτός μου. Είμαι πιο πολύ εγώ. Ο εαυτός που είμαι μέσα στην καρδιά μου, όχι ο εαυτός που παρουσιάζω στο δικαστήριο ή σε οποιαδήποτε προηγούμενη ενσάρκωση της προσωπικότητάς μου. Αυτή είμαι εγώ· η Κέιτ Γούντκροφτ, Σύμβουλος του Στέμματος, δικηγόρος ποινικού δικαίου, μέλος του δικηγορικού συλλόγου, του «Εσωτερικού Ναού», με εξαιρετική εμπειρία ως ενάγουσα στην εκδίκαση σεξουαλικών εγκλημάτων. Σαράντα δύο ετών, διαζευγμένη, ελεύθερη, άτεκνη. Ακουμπάω για μια στιγμή το πρόσωπο στις παλάμες μου και αφήνω την ανάσα μου να βγει από το σώμα μου ήρεμα και αργά, με την πρόθεση να τα παρατήσω για ένα μόνο λεπτό. Μάταια. Δεν μπορώ να χαλαρώσω. Έχω ένα μικρό έκζεμα στον καρπό

---

* Το Κεντρικό Ποινικό Δικαστήριο της Αγγλίας και της Ουαλίας. Ονομάστηκε Μπέλι από το όνομα της οδού στην οποία βρίσκεται και στεγάζει το Δικαστήριο του Στέμματος. (Σ.τ.Μ.)

μου και απλώνω ενυδατική κρέμα στο σημείο, προβάλλοντας αντίσταση στη λαχτάρα μου να το ξύσω. Και μαζί με αυτό να ξύσω κι όλη μου την απογοήτευση για τη ζωή μου.

Αντί γι' αυτό, σηκώνω τα μάτια προς την ψηλή οροφή του γραφείου μου. Ένα σύνολο δωματίων μέσα σε μια όαση ηρεμίας στην καρδιά του Λονδίνου. Κτίριο του δέκατου όγδοου αιώνα, με περίτεχνο σκαλιστό διάκοσμο και φύλλα χρυσού γύρω από τον ρόδακα της οροφής, με θέα προς την αυλή του Εσωτερικού Ναού και προς το κυκλικό τμήμα της Εκκλησίας των Ναϊτών του δωδέκατου αιώνα.

Αυτός είναι ο κόσμος μου. Αρχαϊκός, αναχρονιστικός, προνομιακός, αποκλειστικός. Όλα όσα θα έπρεπε να ισχυρίζομαι ότι μισώ – και όντως το κάνω. Κι όμως, τα αγαπάω. Και τα αγαπάω επειδή όλα αυτά –αυτή η φωλιά από κτίρια στην άκρη του Σίτι, πίσω από τη Στραντ Στριτ* και κατηφορίζοντας προς το ποτάμι, αυτή η μεγαλοπρέπεια και η ιεραρχία, αυτό το κύρος, η ιστορία και η παράδοση– είναι κάτι την ύπαρξη του οποίου αγνοούσα· κάτι που ποτέ δεν σκέφτηκα ότι μπορούσα να προσδοκώ. Κι όλα αυτά δείχνουν πόσο πολύ προχώρησα.

Είναι ο λόγος για τον οποίο, όταν δεν είμαι με τους συναδέλφους μου, δίνω στα κρυφά μια καυτή σοκολάτα –με επιπλέον φακελάκια ζάχαρης– στο κορίτσι που ζαρώνει μέσα στον υπνόσακό του σε μια είσοδο της Στραντ Στριτ όποτε παίρνω για μένα έναν καπουτσίνο. Οι περισσότεροι δεν θα την έχουν δει καν. Οι άστεγοι έχουν μια ικανότητα

---

* Οδός στην περιοχή Γουεστμίνστερ που συνδέει την Τραφάλγκαρ Σκουέαρ με τη Φλιτ Στριτ. (Σ.τ.Μ.)

να γίνονται αόρατοι ή εμείς έχουμε μια ικανότητα να τους κάνουμε αόρατους: αποστρέφουμε το βλέμμα από τους χακί υπνόσακους· από το γκριζο πρόσωπό τους και τα θαμπά μαλλιά· από τα κορμιά τους, που πλέουν μέσα σε φαρδιά πουλόβερ, και τα εξίσου αποστεωμένα λυκόσκυλά τους καθώς τους προσπερνάμε βιαστικά καθ' οδόν προς την ελκυστική αίγλη του Κόβεντ Γκάρντεν ή τις πολιτιστικές συγκινήσεις της Νότιας Όχθης.

Αλλά μια μικρή βόλτα σε οποιοδήποτε δικαστήριο θα σας πείσει για το πόσο επισφαλής μπορεί να είναι η ζωή. Πώς ο κόσμος σου μπορεί να καταρρεύσει από τη μια στιγμή στην άλλη αν πάρεις μια λάθος απόφαση: αν, για ένα μοιραίο κλάσμα του δευτερολέπτου, συμπεριφερθείς άνομα. Ή, μάλλον, αν είσαι φτωχός και παραβείς τον νόμο. Επειδή τα δικαστήρια, όπως και τα νοσοκομεία, λειτουργούν σαν μαγνήτες για όσους δεν τους έχει χαμογελάσει η τύχη από την αρχή της ζωής τους· για όσους διαλέγουν λάθος ανθρώπους ή λάθος ταίρι και βαλτώνουν τόσο πολύ στην κακοτυχία τους, που χάνουν την ηθική πυξίδα τους. Οι πλούσιοι δεν επηρεάζονται και τόσο. Κοιτάξτε τη φοροδιαφυγή – ή φορολογική απάτη, όπως ίσως αποκαλείται αν διαπραχθεί από κάποιον που δεν έχει το προνόμιο να διαθέτει έναν επιδέξιο λογιστή. Η κακοτυχία –ή η έλλειψη οξύνουιας– δεν φαίνεται να προτιμά τους πλούσιους εξίσου με τους φτωχούς.

Ω, έχω κακή διάθεση. Και φαίνεται πως έχω κακή διάθεση όταν αρχίζω να σκέφτομαι σαν μαθητευόμενος πολιτικός. Τον περισσότερο καιρό κρατάω κρυφή την τάση μου να διαβάζω την εφημερίδα *Guardian*. Ελάχιστα θα ταίριαζε με τα πιο συντηρητικά μέλη του δικαστικού γραφείου μας· και

ακόμα λιγότερο με τους ένθερμους διαλόγους μας σε επίσημα δείπνα, με τα φαγητά μαζικής εστίασης που συνηθίζονται στους γάμους –κοτόπουλο ή σολομός σε κρούστα– και το εξίσου μέτριο κρασί μας. Πολύ πιο διπλωματικό θα ήταν να περιοριστώ στο νομικό κουτσομπολιό: ποιος Δικηγόρος του Στέμματος έχει τόσο λίγη δουλειά που θα αιτηθεί να γίνει δικαστής στο Δικαστήριο του Στέμματος; ποιος είναι ο επόμενος που θα γίνει δικηγόρος; ποιος έχασε την ψυχραιμία του με έναν κλητήρα στο δικαστήριο. Μπορώ να κελαηδάω σε τέτοιες συζητήσεις και παράλληλα να σκέφτομαι τον φόρτο εργασίας μου, να αγχώνομαι για την προσωπική μου ζωή ή ακόμα και να προγραμματίζω τις απαιτούμενες αγορές για το δείπνο της επόμενης μέρας. Έπειτα από δεκαεννιά χρόνια είμαι εξπέρ στο να προσαρμόζομαι. Έχω ειδικευτεί σ' αυτό.

Αλλά στο άδυτο του δωματίου μου μπορώ κάθε τόσο να αφήνομαι, μόνο λίγο, κι έτσι, για ένα λεπτό, ακουμπάω το πρόσωπο μέσα στις παλάμες μου επάνω στο γραφείο από μαόνι του συναδέλφου μου· κλείνω σφιχτά τα μάτια και τα πιέζω δυνατά με τις αρθρώσεις των δαχτύλων μου. Βλέπω αστεράκια: λευκές τρυπούλες, σαν από καρφίτσες, που διαπερνούν το σκοτάδι και λάμπουν τόσο έντονα, όσο και τα διαμάντια στο δαχτυλίδι που έκανα δώρο στον εαυτό μου – επειδή κανένας άλλος δεν υπήρχε περίπτωση να μου το χαρίσει. Καλύτερα να βλέπω τις τρυπούλες παρά να αναλυθώ σε δάκρυα.

Έχασα μόλις μια δίκη. Και παρόλο που ξέρω πως έως τη Δευτέρα θα έχω ξεπεράσει την αίσθηση της αποτυχίας, ότι θα προχωρήσω παρακάτω, καθώς υπάρχουν κι άλλες δίκες,

υπάρχουν κι άλλοι πελάτες να εκπροσωπήσω, εξακολουθεί να με ενοχλεί. Δεν είναι κάτι που συμβαίνει συχνά ή που θα ήθελα να το παραδεχτώ, επειδή μου αρέσει να κερδίζω. Σε όλους μας αρέσει δηλαδή. Απλώς είναι φυσικό. Έχουμε ανάγκη να επιβεβαιώνουμε πως η καριέρα μας θα συνεχίσει να είναι ακμαία. Και είναι αυτός ο τρόπος με τον οποίο λειτουργεί το ανταγωνιστικό δικαστικό σύστημα.

Θυμάμαι την τεράστια ταραχή μου όταν μου ανακοίνωσαν κάτι τέτοιο, στην έναρξη της άσκησής μου στον δικηγορικό σύλλογο. Είχα μπει στον χώρο των νομικών με υψηλά ιδανικά –και μερικά από αυτά τα διατήρησα, δεν έγινα υπερβολικά απαθής– αλλά δεν περίμενα ότι θα μου το έλεγαν τόσο ωμά.

«Η αλήθεια είναι ύπουλο πράγμα. Καλώς ή κακώς, η ανταγωνιστική δικηγορία δεν είναι ακριβώς η αναζήτηση της αλήθειας», είπε ο Τζάστιν Κέρου, Δικηγόρος του Στέμματος, σε μας τα πρωτόβγαλτα εικοσάχρονα και κάτι, φρέσκα φιντάνια από την Οξφόρδη, το Κέιμπριτζ, το Ντάραμ και το Μπρίστολ. Δικηγορία σημαίνει να είσαι πιο πειστικός από τον αντίπαλό σου, πρόσθεσε. Μπορείς να κερδίσεις ακόμα κι αν όλα τα στοιχεία είναι εναντίον σου, αρκεί να επιχειρηματολογήσεις πιο πειστικά. Και σημασία έχει μόνο να κερδίζεις, φυσικά.

Αλλά μερικές φορές, παρά τις ικανότητες πειθούς που διαθέτεις, χάνεις. Και, στην περίπτωση μου, αυτό συμβαίνει πάντα όταν ένας μάρτυρας τύχει να είναι αλλοπρόσαλλος ή όταν τελικά δεν μπόρεσε να αποδείξει το ζητούμενο με την κατάθεσή του ή όταν, στην αντιπαράσταση, η ιστορία του ξηλώνεται σαν μάλλινο κουβάρι που το ξετυλίγει ένα γατάκι

– ένας σωρός από αντιφάσεις που περιπλέκεται ακόμα περισσότερο όσο τον τραβάς.

Αυτό έγινε σήμερα στη δίκη του Μπάτλερ. Ήταν μια υπόθεση βιασμού με στοιχεία ενδοοικογενειακής βίας: σχετικά με τον Τεντ Μπάτλερ και τη Στέισι Γκίμπονς, οι οποίοι συζούσαν επί τέσσερα χρόνια, κατά τη διάρκεια των οποίων, ως επί το πλείστον, εκείνος την κακοποιούσε.

Ήξερα ότι τα εμπόδια είχαν ορθωθεί εναντίον μας από την αρχή. Οι ένορκοι έχουν την τάση να καταδικάζουν τον θύτη βιαστή, τον αρχετυπικό δράκο στο σκοτεινό σοκάκι, αλλά όταν πρόκειται για βιασμό εντός σχέσης, θα προτιμούσαν να μην ξέρουν και «όχι, ευχαριστώ, δεν θα πάρω».

Αν και θεωρώ πως οι ένορκοι τα πάνε καλά σε γενικές γραμμές, σ' αυτή την υπόθεση δεν ίσχυσε κάτι τέτοιο. Μερικές φορές πιστεύω πως είναι κολλημένοι στη βικτοριανή εποχή· είναι η σύζυγός σου ή η σύζυγός σου κατά το εθιμικό δίκαιο, και δεν μας ενδιαφέρει τι συμβαίνει πίσω από τις κλειστές πόρτες. Και για να είμαστε δίκαιοι, υπάρχει κάτι μάλλον βρόμικο στο να εμβαθύνει κανείς τόσο πολύ στη ζωή ενός ζευγαριού: να ακούει τι φοράει εκείνη στο κρεβάτι – ίσως μια φαρδιά μπλούζα μεγάλης αλυσίδας σουπερμάρκετ – ή ότι εκείνος θέλει πάντα να κάνει ένα τοιγάρο μετά το σεξ, παρόλο που η γυναίκα του υποφέρει από άσθμα και ξέρει ότι θα της φέρει δύσπνοια. Σκέφτομαι όσους κάθονται στον εξώστη του κοινού. Γιατί έρχονται να παρακολουθήσουν αυτό το θλιβερό και αξιοθρήνητο δράμα; Είναι, άραγε, πιο καθηλωτικό από μια σαπουνόπερα επειδή οι πρωταγωνιστές είναι αληθινοί άνθρωποι, αλλά εξίσου αληθινοί είναι και οι λυγμοί της μάρτυρος, την οποία, ευτυχώς,

δεν μπορούν να δουν όσοι κάθονται στο κοινό; Την ταυτότητα της κρύβει ένα διαχωριστικό, για να μην αναγκάζεται να βλέπει τον φερόμενο επιτιθέμενο: με χοντρό λαιμό και μάτια γουρουνιού, με φτηνιάρικο κοστούμι και μαύρο πουκάμισο με γραβάτα. Η απειλητική διάθεσή του απέναντι στην ευπρέπεια φαίνεται στο βλοσυρό βλέμμα του πίσω από το ενισχυμένο γυαλί στο εδώλιο.

Είναι κάτι πρόστυχο και ασελγές. Είναι αδιακρισία. Εγώ, όμως, κάνω ερωτήσεις –ερωτήσεις που σκαλίζουν τις πιο αποκαλυπτικές, τις πιο τρομακτικές στιγμές που βίωσε ποτέ η Στέισι– μιας και βαθιά μέσα μου, παρά τα όσα μου είχε πει εκείνος ο επιφανής Δικηγόρος του Στέμματος πριν από χρόνια, εξακολουθώ να θέλω να μάθω την αλήθεια.

Και τότε ο συνήγορος υπεράσπισης θίγει το ζήτημα της πορνογραφίας. Ένα ζήτημα που μπόρεσε να θίξει επειδή ο αντίπαλός μου έχει κάνει μια επιτυχή αίτηση στην οποία ισχυριζόταν ότι υπάρχει αναλογία ανάμεσα σε μια σκηνή σε κάποιο dvd στο κομοδίνο τους και σε ό,τι έχει συμβεί εδώ. «Άραγε δεν είναι πιθανό», ρωτάει ο συνάδελφός μου, Ρούπερτ Φλέτσερ, με τη βαριά, πιεστική φωνή του, «να επρόκειτο για ένα σεξουαλικό παιχνίδι το οποίο εκείνη τώρα βρίσκει κάπως ενοχλητικό; Μια φαντασίωση στην οποία υπέκυψε η ίδια, νιώθοντας, όμως, ότι κάπου ξέφυγε το πράγμα; Στο dvd προβάλλεται μια γυναίκα δεμένη, όπως ήταν η δεσποινίς Γκίμπονς. Ίσως υποθέσετε, λοιπόν, ότι, τη στιγμή της διείσδυσης, ο Τεντ Μπάτλερ πίστευε πως η Στέισι Γκίμπονς απλώς ακολουθούσε το πλαίσιο μιας φαντασίωσης που είχαν συζητήσει κάποια προηγούμενη στιγμή. Πως απλώς έπαιζε έναν ρόλο για τον οποίο, με κάθε προθυμία, ήταν ήδη σύμφωνη».

Συνεχίζει με περαιτέρω λεπτομέρειες του dvd· ύστερα αναφέρεται σ' ένα γραπτό μήνυμα όπου εκείνη ομολογεί: «Αυτό με ερέθισε απίστευτα». Και βλέπω το ρίγος της αηδίας στο πρόσωπο δύο ενόρκων –των γυναικών σε προχωρημένη μέση ηλικία, με κομψή περιβολή για δικαστήριο, που ίσως περίμεναν να παρακολουθήσουν μια δίκη για διάρρηξη ή φόνο, και τα μάτια τους είχαν ανοίξει, διάπλατα και ουσιαστικά, σ' αυτή τη δίκη– και ξέρω πως η συμπάθειά τους για τη Στέισι εξαφανίζεται πιο γρήγορα και από την άμπωτη, όταν το νερό σέρνεται μακριά από την ακτή.

«Φαντασιωνόσαστε ότι σας έδενε. Έτσι δεν είναι;» λέει ο Ρούπερτ. «Στείλατε γραπτό μήνυμα στον εραστή σας, όπου τον ενημερώνατε ότι θα θέλατε να δοκιμάσετε τέτοια πράγματα».

Περιμένει για λίγο, αφήνοντας τους λυγμούς της Στέισι να απλωθούν στη σκοτεινή δικαστική αίθουσα. Και τότε, «Ναι», ακούγεται η πνιχτή ομολογία της – και από κείνη τη στιγμή δεν έχει σημασία το γεγονός ότι ο Τεντ κόντευε να την πνίξει ενώ τη βίαζε· ή πως υπήρχαν εγκαύματα στους καρπούς της από την προσπάθειά της να ελευθερωθεί· εγκαύματα από το σκοινί που είχε την προνοητικότητα να φωτογραφήσει με το iPhone της. Από κείνη τη στιγμή αρχίζει ο κατήφορος.

Σερβίρω άλλο ένα ποτήρι ούισκι από την καράφα στον μπουφέ. Δεν το κάνω συχνά, να πίνω στη δουλειά, αλλά ήταν μια δύσκολη μέρα, και είναι περασμένες πέντε το απόγευμα. Έχει πέσει το σούρουπο –τα σύννεφα φωτίζονται από ένα απαλό ροδακινί κι ένα χρυσό χρώμα, και το αίθριο γίνεται πανέμορφο– και πάντα σκέφτομαι πως, αφού βραδιάσει, το

αλκοόλ επιτρέπεται. Το ούισκι φτάνει στο πίσω μέρος του λαρυγγιού μου· μου ζεσταίνει τον οισοφάγο. Αναρωτιέμαι αν ο Ρούπερτ θα γιορτάζει τώρα στην οιοθήκη απέναντι από το Ανώτατο Δικαστήριο. Πρέπει να το ήξερε, από τα εγκαυματα, από τον πνιγμό, από το χαιρέκακο μειδίαμα στο πρόσωπο του πελάτη του μόλις άκουσε την ετυμηγορία, πως ο πελάτης του ήταν ένοχος σαν την Κόλαση. Η νίκη, όμως, είναι νίκη. Ωστόσο, αν εγώ αναλάμβανα μια τέτοια υπόθεση, θα είχα την αξιοπρέπεια να μην κομπάζω, πόσο μάλλον να αγοράσω ένα μπουκάλι σαμπάνια για να τη μοιραστώ με τον ασκούμενό μου. Και πάλι, όμως, προσπαθώ να μην αναλαμβάνω την υπεράσπιση σε τέτοιες υποθέσεις. Παρόλο που υποτίθεται ότι γίνεσαι καλύτερος δικηγόρος αν κάνεις και τα δύο, δεν θέλω να στιγματίσω τη συνειδησή μου εκπροσωπώντας όσους υποψιάζομαι πως είναι ένοχοι. Για τον λόγο αυτόν, προτιμώ να είμαι ενάγουσα.

Επειδή εγώ, ξέρετε, είμαι με την πλευρά της αλήθειας, όχι με την πλευρά των νικητών – και θεωρώ πως, αν πιστέψω έναν μάρτυρα, τότε υπάρχουν επαρκή στοιχεία για να στοιχειοθετηθεί υπόθεση. Και για τον ίδιο λόγο, θέλω να κερδίζω. Όχι απλώς για να κερδίσω, αλλά επειδή είμαι με την πλευρά όλων των Στέισι Γκίμπονς αυτού του κόσμου· και με την πλευρά όλων όσων οι υποθέσεις είναι λιγότερο θολές και ακόμα πιο κτηνώδεις: της εξάχρονης που βιάστηκε από τον παππού της, του εντεκάχρονου που τον βίασε επανειλημμένα παρά φύση ο αρχηγός του στους προσκόπους, της φοιτήτριας που εξαναγκάστηκε να κάνει στοματικό σεξ όταν έκανε το λάθος, αργά τη νύχτα, να γυρίσει μόνη στο σπίτι με τα πόδια. Ναι, ειδικά εκείνης. Το κριτήριο των

αποδεικτικών στοιχείων είναι αυστηρό στο δικαστήριο: το βάρος της απόδειξης που αφορά το αστικό δικαστήριο πρέπει να ισχύει πέρα από κάθε εύλογη αμφιβολία και να μη βασιζεται στις πιθανότητες. Γι' αυτό και ο Τεντ Μπάτλερ αφέθηκε ελεύθερος σήμερα. Υπήρχε εκείνος ο σπόρος της αμφιβολίας, εκείνη η υποθετική πιθανότητα που φώτισε ο Ρούπερτ, με τη μελιστάλαχτη φωνή του, πως η Στέισι, μια γυναίκα ίσως λίγο τραχιά, κατά τους ενόρκους, είχε δώσει τη συγκατάθεσή της για βίαιο σεξ και μόλις έπειτα από δύο εβδομάδες ανακάλυψε πως ο Τεντ το είχε παρακάνει και σκέφτηκε να πάει στην αστυνομία. Η πιθανότητα ότι θα της έμενε το τραύμα και η ντροπή, πως ίσως φοβόταν ότι θα την έκραζαν και δεν θα την πίστευαν στο δικαστήριο, κάτι που συνέβη, δεν φαίνεται να τους πέρασε καν από το μυαλό.

Γεμίζω πάλι το βαρύ κρυστάλλινο ποτήρι μου· προσθέτω λίγο νερό. Δύο ποτήρια είναι το όριο μου και το τηρώ. Είμαι πειθαρχημένη. Πρέπει να είμαι, μιας και ξέρω πως η ικανότητά μου να σκέφτομαι εξασθενεί αν πω κι άλλο. Ίσως είναι ώρα να πάω στο σπίτι – αλλά η σκέψη και μόνο ότι θα επιστρέψω στο τακτοποιημένο διαμέρισμά μου με τα δύο υπνοδωμάτια δεν μου κάθεται καλά. Συνήθως απολαμβάνω τη μοναχική ζωή μου. Παραείμαι αντιδραστική για να συνάψω σχέση, το ξέρω· υπερβολικά κτητική σε ό,τι αφορά τον χώρο μου, υπερβολικά εγωίστρια, υπερβολικά εριστική. Απολαμβάνω τη μοναξιά μου ή, μάλλον, το γεγονός ότι δεν χρειάζεται να ικανοποιώ τις ανάγκες κάποιου άλλου όταν ο εγκέφαλός μου είναι φορτωμένος κατά την προετοιμασία μιας υπόθεσης ή όταν είμαι πτώμα στο τέλος μιας άλλης. Αλλά όταν χάνω, απεχθάνομαι τους τέσσερις τοίχους, τη σιωπή

της συνειδητοποίησης. Δεν θέλω να είμαι μόνη –να με παίρνουν από κάτω οι επαγγελματικές και προσωπικές μου ανεπάρκειες– όχι πια. Κι έτσι, έχω την τάση να μένω έως αργά στη δουλειά –το φωτιστικό μου είναι ακόμη αναμμένο όταν οι συνάδελφοί μου βρίσκονται πια με τις οικογένειές τους– και αναζητώ την αλήθεια μέσα σε δεσμίδες από χαρτιά, προσπαθώ να σκαρφιστώ έναν τρόπο για να κερδίσω.

Απόψε ακούω να χτυπούν τα τακούνια των συναδέλφων μου έτσι όπως κατεβαίνουν τις ξύλινες σκάλες του δέκατου όγδοου αιώνα, κι ένα κελαριστό γέλιο φτάνει στα αφτιά μου. Αρχές Δεκεμβρίου, αρχίζουν οι ετοιμασίες για τα Χριστούγεννα, Παρασκευή βράδυ, και αισθάνεσαι στον αέρα τη διάχυτη ανακούφιση του τέλους μιας κουραστικής εβδομάδας. Δεν θα συνοδέψω τους συναδέλφους μου στην παμπ. Όλα είναι γραμμένα στο πρόσωπό μου, όπως θα έλεγε η μητέρα μου, κι έχω εξαντλήσει τις υποκριτικές μου ικανότητες για σήμερα. Δεν θέλω οι συνάδελφοι να νιώθουν ότι πρέπει να με παρηγορήσουν, να μου πουν ότι έχω κι άλλες υποθέσεις να παλέψω ή πως, αν ασχολείσαι με ενδοοικογενειακή βία, είναι χαμένη υπόθεση εξαρχής. Δεν θέλω να χαμογελάω διακριτικά ενώ μέσα μου βράζω· δεν θέλω ο θυμός μου να χαλάσει το κλίμα. Ο Ρίτσαρντ θα είναι εκεί: ο για μία φορά προϊστάμενός μου, ο περιστασιακός εραστής μου – πολύ περιστασιακός τελευταία, μιας και η γυναίκα του, η Φελίσιτι, έμαθε για μας και δεν θέλω να αναστατώσω τον γάμο του, πόσο μάλλον να τον διαλύσω. Δεν θέλω να νιώθει οίκτο για μένα.

Ένα έντονο χτύπημα στην πόρτα· το σβέλτο τοκ τοκ το οποίο ανήκει στον μοναδικό άνθρωπο που θα άντεχα να δω

αυτή τη στιγμή. Είναι ο Μπράιαν Τέιλορ, ο κλητήρας μου όλα αυτά τα δεκαεννιά χρόνια που δικηγорώ στο Πρώτο Δικαστήριο Ταχείας Εκδίκασης. Σαράντα χρόνια στο ελάχιστο και με πιο πολλή λογική και καλύτερη γνώση της ανθρώπινης ψυχολογίας από πολλούς δικηγόρους για τους οποίους εργάζεται. Πίσω από τα λαδωμένα ψαρά μαλλιά, το άψογα κουμπωμένο σακάκι, το πρόσχαρο «Δεσποινίς» –καθώς επιμένει να τηρεί την ιεραρχία, στο γραφείο, τουλάχιστον– κρύβεται μια οξεία κατανόηση της ανθρώπινης φύσης και μια βαθιά αίσθηση της ηθικής. Επίσης, είναι εξαιρετικά μυστικοπαθής. Τέσσερα χρόνια μού πήρε για να διαπιστώσω ότι τον είχε παρατήσει η γυναίκα του· κι άλλα τέσσερα για να πληροφορηθώ ότι τον άφησε για χάρη μιας άλλης γυναίκας.

«Το περίμενα ότι θα ήσαστε ακόμα εδώ». Το κεφάλι του εμφανίζεται πίσω από την πόρτα. «Έμαθα για την υπόθεση Μπάτλερ». Τα μάτια του τινάζονται από το άδειο ποτήρι ούισκι στο μπουκάλι και ξανά πίσω. Χωρίς να πει κάτι. Απλώς παρατηρώντας.

Το διστακτικό μουρμουρητό μου ακούγεται σαν βρυχηθμός στο πίσω μέρος του λαιμού μου.

Στέκεται μπροστά στο γραφείο μου, με τα χέρια πίσω από την πλάτη, εντελώς χαλαρός· απλώς περιμένει για να μου δώσει κάποια πολύτιμη συμβουλή. Διαπιστώνω ότι μπαίνω σ' αυτό το παιχνίδι κι εγώ και χαλαρώνω πίσω στην καρέκλα μου, βγαίνω ελάχιστα μόνο από τη θλιβερή διάθεσή μου, αν και δεν το θέλω.

«Αυτό που χρειάζεστε τώρα είναι κάτι σημαντικό. Κάτι πιασάρικο».

«Αυτό ξαναπές το...» Νιώθω την ανάσα μου να βγαίνει βιαστικά από το σώμα μου. Τι ανακούφιση να ξέρω ότι κάποιος άλλος με γνωρίζει τόσο καλά και εκφράζει τη φιλοδοξία μου ως γεγονός!

«Αυτό που χρειάζεστε», συνεχίζει και με κοιτάζει πονηρά, με τα σκούρα μάτια του να λάμπουν από την απόλαυση μιας ζουμερής υπόθεσης, «είναι κάτι που θα σας ανεβάσει στο επόμενο επίπεδο. Που θα απογειώσει την καριέρα σας».

Κρατάει κάτι στο χέρι του, το ήξερα ότι θα το έκανε αυτό. Από τον Οκτώβριο του 2015, όλες οι υποθέσεις παραλαμβάνονται ηλεκτρονικά – όχι πια δεμένες με ροζ κορδέλα σαν χοντρό ραβασάκι. Αλλά ο Μπράιαν ξέρει ότι προτιμώ να διαβάσω έντυπα αρχεία. Να βυθίζομαι πάνω από ένα πάκο χαρτιά που μπορώ να τα μουτζουρώνω, να τα υπογραμμίζω, να τα σκεπάζω με φωσφοριζέ αυτοκόλλητα χαρτάκια, ώσπου να σχηματίσω έναν χάρτη πλοήγησης για μια δίκη.

Πάντα εκτυπώνει τα έγγραφά μου, κι αυτές είναι οι πιο γλυκές επιστολές, που τώρα μου τις παρουσιάζει με μια θεατρική κίνηση σαν μάγος.

«Έχω ακριβώς τον τύπο της υπόθεσης που χρειάζεστε».

ΣΟΦΙ

21 Οκτωβρίου 2016

Η ΣΟΦΙ ΔΕΝ ΕΙΧΕ ΦΑΝΤΑΣΤΕΙ ΠΟΤΕ ΠΩΣ Ο ΣΥΖΥΓΟΣ ΤΗΣ ΉΤΑΝ ψεύτης.

Το ξέρει ότι κρύβει πράγματα, αυτό, ναι. Είναι μέρος της δουλειάς του: η προθυμία να είναι φειδωλός με την αλήθεια. Κι αυτό, επιπλέον, είναι προαπαιτούμενο για έναν υπουργό της κυβέρνησης.

Δεν είχε φανταστεί ποτέ της, όμως, ότι θα της έλεγε ψέματα. Ή, μάλλον, ότι θα μπορούσε να έχει μια ζωή για την οποία εκείνη δεν γνώριζε τίποτα: ένα μυστικό που μπορούσε να πυροδοτήσει τα θεμέλια του κόσμου της, που τον φρόντιζε με τόση αγάπη, και να τον τινάξει στον αέρα.

Κοιτάζοντάς τον εκείνη την Παρασκευή, την ώρα που φεύγει για να πάει τα παιδιά στο σχολείο, νιώθει μια τόσο δυνατή μαχαιριά αγάπης, ώστε κοντοστέκεται στη σκάλα απλώς για να χορτάσει την εικόνα των τριών τους μαζί. Η κάσα της πόρτας είναι η κορνίζα της εικόνας τους, ο Τζέιμς κάνει μεταβολή προκειμένου να την αποχαιρετήσει·

το αριστερό του χέρι σηκωμένο στον χαιρετισμό του πολιτικού που εκείνη κάποτε κορόιδευε, αλλά τώρα φαίνεται να της έχει γίνει δεύτερη φύση· το δεξί του χέρι αγκαλιάζει το κεφάλι του Φιν. Ο γιος τους, με τη φράντζα να του πέφτει στα μάτια, με τις κάλτσες πεσμένες γύρω από τους αστραγάλους του, σέρνεται στα πλακάκια, απρόθυμος να προχωρήσει. Η μεγαλύτερη αδελφή του, η Έμιλι, βγαίνει σκυφτή από την πόρτα. Είναι αποφασισμένη, στα εννιά της χρόνια, να μην αργήσει.

«Αντίο, λοιπόν!» φωνάζει ο σύζυγός της, και ο ήλιος του φθινοπώρου αγγίζει το πάνω μέρος του, ακόμα παιδικού, κουρέματός του και τον στολίζει με ένα φωτοστέφανο. Το φως τονίζει τη σχεδόν δίμετρη κορμοστασιά του.

«Αντίο, μαμά!» φωνάζει η κόρη της και κατεβαίνει τα σκαλιά τρέχοντας.

«Γεια, μανούλα». Ο Φιν, στις μαύρες του που έχει αλλάξει η ρουτίνα του –αυτή τη φορά, τα πηγαίνει ο πατέρας τους στο σχολείο– κρεμάει το κάτω χέιλος του και γίνεται κατακόκκινος.

«Πάμε, παλικάρι μου». Ο Τζέιμς τον οδηγεί μέσα από την πόρτα. Ικανός, αξιόπιστος, ήρεμος, κι εκείνη σχεδόν το μετανιώνει που εξακολουθεί να το βρίσκει γοητευτικό όλο αυτό, επιβλητικό. Στη συνέχεια, αυτός χαμογελάει κοιτάζοντας τον γιο του, κι όλο του το πρόσωπο μαλακώνει, μιας και ο Φιν είναι η αδυναμία του: «Το ξέρεις ότι θα σ' αρέσει μόλις φτάσουμε».

Περνάει το χέρι του πάνω από τους ώμους του γιου του και τον καθοδηγεί μέσα στον κήπο τους, στο δυτικό Λονδίνο, με τις κουρεμένες δάφνες που στέκουν σαν φρουροί

και το μονοπάτι που οριοθετούν οι λεβάντες. Μετά απομακρύνονται και βγαίνουν στον δρόμο.

Η οικογένειά μου, σκέφτεται εκείνη, κοιτάζοντας την πανέμορφη τριάδα να αναχωρεί: το κορίτσι της να τρέχει μπροστά για να αγκαλιάσει τη νέα μέρα, με κοκαλιάρικα πόδια και αλογοουρά που ανεμίζει· το αγόρι της, με το χεράκι του μέσα στην παλάμη του πατέρα του, να τον κοιτάζει από χαμηλά με κείνη την αγνή λατρεία του εξάχρονου. Η ομοιότητα μεταξύ του άντρα και του αγοριού –επειδή ο Φιν είναι ο πατέρας του σε μικρογραφία– απλώς μεγεθύνει την αγάπη της. Έχω έναν όμορφο γιο κι έναν όμορφο σύζυγο, σκέφτεται καθώς βλέπει τις φαρδιές πλάτες του Τζέιμς –που κάποτε ανήκαν σε κωπηλάτη– και περιμένει, περισσότερο ελπίζοντας παρά προσδοκώντας, να γυρίσει να την κοιτάξει και να της χαμογελάσει· επειδή δεν κατάφερε ποτέ να αποκτήσει ανοσία στο χάρισμά του.

Φυσικά, δεν το κάνει, κι εκείνη τους κοιτάζει ενώ χάνονται από το οπτικό της πεδίο. Οι πιο πολύτιμοι άνθρωποι στον δικό της κόσμο.

Ο κόσμος αυτός καταρρέει στις 8:43 μ.μ. Ο Τζέιμς έχει αργήσει. Θα έπρεπε να της έχει πει ότι θα αργήσει. Είναι η Παρασκευή που ο Τζέιμς έχει συνάντηση με τους ψηφοφόρους του, στην καρδιά της εκλογικής του περιφέρειας στο Σάρεϊ, στην ολοφώτιστη αίθουσα εκδηλώσεων ενός χωριού.

Όταν είχε πρωτοεκλεγεί, πήγαιναν εκεί κάθε Σαββατοκύριακο. Έμεναν σε μια κρύα, υγρή αγροικία που ποτέ τους δεν ένωσαν σπίτι τους, παρά τις εκτεταμένες ανακαινίσεις.